

ได้สุคติ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ถ้าการภาวนาทำได้แค่หยุดการส่งออกของจิต ไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้ ประโยชน์ที่ได้คืออะไรคะ”

กราบนมัสการหลวงพ่อ

ตอบ : “การภาวนาที่ได้แค่หยุดการส่งจิตออก ไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้ จะได้ประโยชน์อะไร”

ได้ประโยชน์อะไร เวลาเราได้ประโยชน์ มันก็คนคิดใจ เขาเรียกว่าอะไรนะ ไก่ได้พลอย ลิงได้แก้ว ไก่ได้พลอยมันไม่รู้จักคุณค่าของมันว่าพลอยมันคืออะไร มันจะเอาเมล็ดข้าว ลิงได้แก้ว มันได้ของดีมา มันไม่รู้ว่าเป็นอะไรเป็นของดี มันจะเอากลับไปเดี่ยวเท่านั้นนะ ลิงได้แก้วมันไม่รู้ใจ ถ้าคนไม่รู้ก็คือไม่รู้ แต่ถ้ามันรู้ล่ะ

ลิงหรือไก่มันไม่ต้องรู้หรอก เพราะไก่ได้พลอยๆ ไก่มันไม่รู้จักพลอยหรอก มันอยากได้เมล็ดข้าว แต่ว่าไก่ได้พลอย ใครเป็นคนพูดล่ะ คนต่างหาก คนเห็นไก่มันคุยเขี่ย มันหาข้าวของมัน หาเมล็ดข้าวของมัน หาอาหารของมัน เวลามันเขี่ยไปเห็นพลอย มันไม่รู้จักว่าพลอยมีค่าขนาดไหนหรอก แต่ถ้ามันเห็นข้าว เห็นพวกธัญพืช มันจิกกินเลย เพราะมันรู้ว่าเป็นอาหารโดยสัญชาตญาณของมัน แต่ไก่มันไม่รู้จักพลอยหรอก ไก่ไม่รู้จัก

ลิงก็เหมือนกัน ลิงได้แก้วๆ ของมีค่าให้มัน มันไม่รู้จักรอก มันรู้แต่กล้วย รู้แต่ผลไม้ รู้แต่สิ่งที่เป็นอาหารของมัน ถ้ารู้แต่สิ่งที่เป็นอาหารของมัน มันถึงกินใจ แต่ถ้ามันได้แก้วขึ้นมา แก้วมันเป็นธาตุ มันกินไม่ได้ เหมือนหิน มันโยนทิ้งเลย

ไก่หรือลิงมันไม่รู้จักหрокอะไรเป็นพลอย อะไรเป็นข้าว อะไรเป็นแก้ว อะไรเป็นกล้วย มันไม่รู้จัก แต่คนรู้จักคือครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ทำนรู้จัก คนที่ผ่านมาแล้วถึงรู้จัก คนไม่รู้จักมันก็ไม่รู้จักใจ นี้จะบอกว่า ถ้าคนไม่รู้จักมันถึงไม่รู้ เพราะคนไม่รู้มันถึงว่า แล้วมันได้อะไรละ

เห็นไหม ถ้าการภาวนา แค่ทำให้หยุดการส่งออกของจิต ทำได้แค่หยุดการส่งออกของจิต ไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้แล้วจะได้ประโยชน์อะไร

มันไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้ การหยุดการส่งออกของจิต หยุดโดยอะไรละ หยุดโดยวางยาสลบก็ได้ เวลามันโดนวางยาสลบมันก็ได้คิด เวลามันคิดจนมันพอแล้วมันก็หยุด แล้วหยุดความคิด หยุดอย่างไรละ หยุดด้วยวิธีการอะไร หยุดอย่างไร

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา

๑. ปัญญาอบรมสมาธิ

๒. มีคำบริกรรมพุทโธ

พุทโธๆๆ เวลาถ้ามันละเอียดเข้ามา มันหยุดอย่างนี้หรือ นี่ถ้ามันหยุด มันหยุดมันต้องหยุดโดยคำบริกรรม หยุดโดยสติ หยุดโดยการภาวนา ถ้าหยุดโดยการภาวนา มันจะได้ความสงบร่มเย็น ถ้าได้ความสงบร่มเย็นจะไม่ถามมาอย่างนี้ไง

เขาบอกว่า แล้วมันจะได้อะไรละ

มันก็ได้สูคติ มันก็ได้ความสุข แล้วนี่มันได้อะไร แสดงว่ามันไม่มีความสุขไง

หยุดความคิดแล้วมันได้อะไรละ

อ้าว! หยุดความคิดก็ผ่าสมองใจ หยุดความคิดออกมาก็เปิดสมองใจ ผ่าตัดสมอง พอเย็บเสร็จ เขาออกมา เขาพื้นขึ้นมาก็ได้แค่นั้นไง

คือว่าเป็นไก่หรือเป็นลิงมันไม่รู้จักว่าพลอยมีคุณค่าแค่ไหน ลิงได้แก้ว ไม่รู้ว่าแก้วมีคุณค่าขนาดไหน โดยสัญชาตญาณมันรู้แต่กล้วย รู้แต่ข้าว มันรู้ของมัน

นักการภาวนา สามัญสำนึกของมนุษย์ สามัญสำนึกของคน คนมันรู้เรื่องอะไร
ละ ได้เห็นเขาทำกันนะ ดูสิ ในศาสนาพุทธเขามีภาวนากัน เขาภาวนา เราก็อยาก
ภาวนากับเขา เราภาวนากับเขา ไ้อ้คนที่ภาวนาไม่เป็นมันก็ว่าตามไปนะ

**ไ้อ้คำว่า “หยุดความคิด ๆ” คนที่มันเป็น หลวงปู่ดุลย์ท่านสอนไง คิด
เท่าไรก็ไม่รู้ ต้องหยุดคิด คิดเท่าไรก็ไม่รู้ ต้องหยุดคิด คิดเท่าไรก็ไม่รู้ ต้องหยุด
คิด ต้องหยุดคิด แต่ก็ต้องใช้ความคิด การหยุดคิดก็ต้องใช้ความคิด**

นี่ไง คนเป็นเขาไม่ได้หยุดแบบชื้อบื้อ ไม่ได้หยุดแบบธาตุ ดูสิ รถวิ่งมา เบรก
มันก็หยุด ยังก็นะ มันยังมีเครื่องยนต์มันทำงานอยู่นะ มันต้องดับเครื่องด้วย

เขาบอกว่า “หยุดการส่งออกของจิต ถ้าทำไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้ แล้วประโยชน์ที่
มันจะได้คืออะไร”

ถ้าประโยชน์ที่ได้ตามความเป็นจริงนะ ถ้าเวลาคนมีอำนาจวาสนา สัมหล่น เวลา
พุทธโธไปหรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิไป ถ้าจิตมันสงบ ไ้อ้โฮ! มันน้ำตาไหล บางคนน้ำตา
ไหล บางคนไม่กล้าพูดนะ บางคนไม่กล้าพูด ไม่กล้าพูดออกมา มันอธิบายไม่ได้ ยิ่งคน
ยิ่งมีการศึกษาสูงๆ เวลาไปเจอสิ่งใดไม่กล้าพูดเลย เพราะอะไร เพราะวุฒิของตัว
สังคมเขาเชื่อถือ ไม่กล้าพูดเรื่องอย่างนี้ ถ้าพูดเรื่องอย่างนี้ออกไปมันสะท้อนถึงวุฒิภาวะ
ของตัว สะท้อนถึงสถานะ สถานะมันเป็นหัวโขน แต่เวลาไปเห็นจริงมันหัวโขนใหม่
ละ

เราเห็นจริงของเราเองนะ ถ้ามันได้เห็นจริงของมันนะ เวลาพุทธโธ ใช้ปัญญา
อบรมสมาธิ ถ้าจิตมันสงบนะ ไ้อ้โฮ! มันซาบซึ้ง ซาบซึ้งที่ไหนรู้ใหม่ ซาบซึ้งที่ว่า ไ้อ้โฮ!
หัวใจมีค่าขนาดนี้เขี้ยวหรือ จิตใจของเรามีค่าขนาดนี้เขี้ยวหรือ ไ้อ้โฮ! ความสุขมันมีค่า
ขนาดนี้เขี้ยวหรือ มูลค่ามันดีเป็นค่าไม่ได้ มันดีมูลค่ามาเป็นเงินไม่ได้ มันดีมูลค่ามา
ไม่ได้ เขาถึงสละได้ไง ไม่อย่างนั้นรสของธรรมมันชนะรสทั้งปวงได้อย่างไร

รสของธรรมมันชนะรสทั้งปวง รสของความสงบสุข รสของสุคติธรรม มันมี
สุคติ ธรรมมันมีความสุข สุขโต ถ้ามันสุขโตเดี๋ยวนี้มันก็ได้เดี๋ยวนี้ไง ถ้ามันสงบเดี๋ยวนี้
นะ นี่รสของธรรมมันต้องเป็นแบบนี้ ไ้อ้พวกที่ภาวนาๆ ถ้ามันเป็นจริงต้องเป็นแบบนี้

ไฉนอะไรก็ไม่รู้ โดยที่เขาทำกันอยู่ “สบายๆ” เมื่อก่อนมันก็ทุกข์ยากมากเลย เต็มวันสบายเลย ปฏิบัติแล้วสบายเลย...สบายๆ ก็ไฉเบิร์ดมันร้องไห้ สบายๆ ไฉเบิร์ด มันร้องอยู่นั่นละ มันมีเหตุมีผลอะไร

แต่ถ้าเป็นฐานความเป็นจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คีล สมาธิ ปัญญา

คำว่า “มีศีล” คนเราฟุ้งซ่าน คนเรามันควบคุมตัวเองไม่ได้ เพราะมันทุศีล คำว่า “ทุศีล” มันเข้าข้างตัวเองทั้งนั้น มันจะมีความโลภ ความโกรธ ความหลงข่มขี้หัวใจ นี่ ทำอะไรแต่ความพอใจของตัวเอง เวลาหลุมหลงอะไรก็เต็มไม้เต็มมือ เวลาโกรธขึ้นมาก็เต็มเหนี่ยวเลย เวลามันโลภ โลภจนเสียกิริยา เห็นไหม มันไม่ปกติ

แล้วว่ามันจะเป็นปกติได้ กว่าจะเป็นปกติได้ คนที่เขาฝึกหัดมา เขาฝึกฝน มาจนเขามีความปกติของใจ เขามีศีลโดยอริศีล มีศีลโดยจิตใต้สำนึก ถ้ามีศีลโดยจิตใต้สำนึก อย่างนี้สงบใหม่ อย่างนี้หยุดความคิดใต้ใหม่ แคศีลนะ แคศีล คีลคือความปกติของใจ

ใจที่ไม่ปกติมันทุศีล เวลามันทุศีล มันทุศีล มโนกรรมไง แต่เวลาศีล ๕ คีล ๕ มันต้องมีพฤติกรรม มีการกระทำ มันมีการกระทำแล้วมันถึงผิดข้อบังคับ

แต่เวลาอริศีล คีลมันคือมโนกรรม คือมันความรู้สึกนึกคิด แล้วถ้ามันมีสติปัญญา มันรักษาไว้ มันสงบระงับ มันปกติ มันสงบเข้ามา มันรู้ตัวของมัน อย่างนี้เราสบายๆ ใหม่

ที่เขาบอกว่ามันสบายๆ...ไฉนมันแบบว่ามันออกเป็นโลกๆ ไปหมดแล้วละ มันอยู่โดยกิริยาภายนอก มันอยู่โดยมารยาทสังคม แคมีมารยาทนะ

ดูสิ กรรมฐานเราไม่เอาอะไรสิ่งใดเป็นประเด็น เอาการประพฤติปฏิบัติ เอาความสุข เอาความสงบในใจเป็นประเด็น

ถ้าไปที่อื่นเขาจะต้องมีกติกานะ ต้องแต่งตัวอย่างนี้ ต้องแต่งตัวอย่างนี้ ก็เลยกลายเป็นมารยาทสังคม มารยาทสังคม มันก็เหมือนจับคนมาเข้าแถว ทุกอย่างมันจัด

ระเบียบสังคม ดูมันก็สวยเนาะ มันก็ระเบียบสังคม แล้วหัวใจได้จัดหรือยัง ได้จัดระเบียบหัวใจใหม่ ปกติใหม่ มันไม่ปกติ

นี่เราจะพูดถึงภาคปฏิบัติ ที่นี้การปฏิบัติ เรามองว่าปฏิบัติกันอย่างไร ฉะนั้นมันอยู่ที่คำถามไง คำถามว่า “การภาวนาทำได้แค่หยุดการส่งออกของจิต ไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้”

คำว่า “ไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้” เห็นไหม ต้นไม้เวลาเราปลูกแล้ว เรารดน้ำพรวนดิน มันจะโตกว่านี้ไหม มันจะเติบโตไหม ต้นไม้ที่ ต้นไม้ถ้ามันมีชีวิตของมัน มันจะเติบโตไหม

จิต ถ้าภาวนา ถ้ามีคำบริกรรม ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันจะโตไปกว่านี้อีกไหม มันไม่ก้าวหน้าใช่ไหม ไม่ก้าวหน้า มันคงที่ตายตัวใช่ไหม มันก็พลาสติกไง มันก็ต้นไม้พลาสติก มันไม่ใช่ต้นไม้ที่มีชีวิต มันไม่ใช่ต้นไม้ที่มันเติบโตได้

ถ้ามันเติบโตได้ ถ้ามันไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้มันก็ต้องเสื่อม อ้าว! ต้นไม้ถ้าเราปลูกแล้ว ถ้าเราไม่ดูแลมัน มันมีโรคมีภัยของมัน มันก็ต้องตาย ตาย ไปมันร่วงหมด ถ้าไปร่วงหมด เตี้ยมันก็แห้ง แห้ง เตี้ยมันก็ล้ม ถ้ามันไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้ มันจะอย่างไร

มันไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้ มันก็ต้องเสื่อม เพราะจิตมันเป็นสิ่งมีชีวิต ถ้าไม่เจริญมันก็เสื่อม ถ้าไม่เสื่อม เราก็ทำให้มันเจริญขึ้นมา ถ้ามันเจริญขึ้นมา ประโยชน์ที่มันจะได้ ประโยชน์ที่มันจะได้ก็คือความสุขใจ ประโยชน์ที่มันได้ก็คือสุคติใจ

นี่เขาถามว่า แล้วมันจะได้ประโยชน์อะไร

เวลาภาวนาไปแล้ว เวลาทำเข้าไปแล้วมันก็เป็นตรรกะ มันเป็นความรู้สึกนึกคิด แล้วก็เทียบเคียง แล้วพออย่างนี้แล้ว แล้วมันไม่ได้อะไร ก็เลยถามว่า แล้วมันได้อะไรล่ะ

ก็ได้ความทุกข์ใจ ก็ได้ที่ต่อสู้มา

เราจะบอกว่าโลกคิดกันแบบนี้ คิดแบบนี้ คำถามมันถามแบบวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์มันก็คิด มันมีบวกลบ มันก็ต้องมีบวกลบอย่างไร

แต่ถ้าเป็นทางจิตนะ โอ้โฮ! มหาศาลเลย คำถามแค่นี้ตอบไปได้อีกเยอะแยะเลย ประโยชน์ที่ได้ โอ้โฮ! ประโยชน์นี้มหาศาล มหาศาลจริงๆ นะ มหาศาลว่า ถ้ามันทำได้จริง คนคนนั้นเป็นคนดี

ดูซิ เวลาพระเราไปอยู่ในป่าในเขานะ เวลาภาวนาไม่ได้มันก็ทุกข์ยาก เวลาจิตมันสงบ ถ้ามีบุญมีอำนาจวาสนา เทวดาเขามาคุ้มครอง เขาคุ้มครองเพราะเหตุใด เขาคุ้มครองเพราะเขาอยากให้เราภาวนาได้ แล้วภาวนาได้ เขาขอบุญอันนี้ไง เขาขอส่วนบุญที่เราทำได้ เขาอนุโมทนากันขนาดนั้นนะ ไม่อย่างนั้นเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธัมมจักขุ เทวดาส่งข่าวเป็นชั้นๆ ขึ้นไปเลยละ เหมือนกับคนแห้งแล้งมันไม่เคยมีอะไรเป็นความชุ่มชื้นเลย แล้วมันมีธรรมโอสถขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ประกาศแล้ว ทั้งๆ ที่เขาได้ยินเฉยๆ นะ อู้ฮู! มันส่งข่าวกันไปเป็นชั้นๆ นะ

นี่ได้อะไรไป

แล้วถ้าปฏิบัติจริงๆ เห็นจริง เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาฟังเทศน์หลวงปู่มั่น มาฟังเทศน์ครูบาอาจารย์ มันมาอย่างไรละ แล้วมันได้อะไรละ

มันได้ นี่คนรู้จริงเขาจะเก็บไว้ภายใน คนรู้จริงเขาจะเก็บไว้เพราะอะไร เพราะพูดไปข้างนอก โลกเขาไม่รู้กับเราหรอก โลกเขาไม่รู้กับเรา อริยทรัพย์ ทรัพย์สมบัติ เห็นไหม หลวงตาท่านบอกว่า คนที่มันมีคุณธรรมเขาไม่หิวไม่กระหาย เขาไม่อยากอวด เขาไม่อยากควักออกมาหรอก พอควักออกมาแล้ว แล้วมันก็เหมือนเข้าโรงพยาบาล บ้า ใครบ้าวะ เออ! เอ็งบ้า เออ! เอ็งบ้า แล้วใครบ้า อ้าว! บ้าก็บ้าวะ ใครบ้า

มันไม่มีใครรู้หรอก ก็คนไม่รู้ เราไปพูดกับคนไม่รู้ เราไปพูดกับเขา เราอายุใหม่ เราอายุเขาใหม่ แล้วโลกนี้เขาไม่รู้อะไรกับเรา แล้วเราอวดดีจะไปควักดวงใจไปให้เขาดูนะ มันเป็นไปได้อย่างไร

มันเป็นไปได้ก็แบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นไปได้แบบหลวงปู่มั่นเทศน์ว่าการพยายามชักนำ ชักนำเขาด้วยเหตุด้วยผล ชักนำเขา เห็นไหม

จิตใจที่สูงกว่าจิตใจที่ต่ำกว่า ดิ่งมันขึ้นมา ดิ่งขึ้นมาด้วยเหตุด้วยผลให้มันพิจารณาตาม ให้มันใช้ปัญญาใคร่ครวญตาม

ถ้ามันใคร่ครวญตาม พอมันรู้ขึ้นมาละ มันเห็นขึ้นมาละ ดูลิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการในสมัยพุทธกาล เวลาเขาเข้าใจแล้วนะ โอ้โฮ! เขารำพันรำพึงนะ “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐสุด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอกบุรุษ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสามารถหยายภาชนะที่มันคว่ำอยู่ ให้มันหงายขึ้นมาได้”

หงายหัวใจ หงายใจพวกมืดบอด หงายใจพวกที่มันทึบภูมิมานะ หงายใจพวกที่เห็นแก่ตัว หงายมันขึ้นมา พอหงายขึ้นมา ฟังธรรม ชักนำขึ้นมาด้วยเหตุด้วยผล ชักนำพยายามชักนำมา พอเขาเข้าใจ เข้าใจ นั่น! คนที่เขาที่มีคุณธรรมเขาทำกันอย่างนั้น เขาใช้เหตุใช้ผลเพื่อให้เขารู้ ไม่ใช่ไปควักหัวใจให้เขาดู

ไปควักหัวใจให้เขาดู เราไปตลาดกันนะ ไปซื้อหัวใจหมูไป เราไปซื้อหัวใจเครื่องในมาต้มกันดีกว่า ต้มเลือดหมูไป เราไปซื้อต้มเลือดหมูกันดีกว่า สั่งเลย ๒ ถ้วย ข้าวสวยด้วย อิมหน้าสำราญ แล้วได้อะไร นี่โลกเขารู้กันอย่างนั้น

แต่ถ้าเป็นคนที่มีคุณธรรม จิตใจที่สูงกว่าเขาชักนำจิตใจที่ต่ำกว่าด้วยเหตุด้วยผล ด้วยสังขธรรม ด้วยให้เขารู้ถูกรู้ผิด แล้วถ้าพอเขารู้ถูกรู้ผิดนะ โอ้โฮ! เขาซาบซึ่งซาบซึ่ง เพราะอะไร

เขาถามว่า แล้วมันได้อะไรล่ะ ที่ทำมันได้อะไร

ก็มันไม่ได้อะไรเลยถึงถามไป ถ้าได้อะไรมา ต้มเลือดหมูก็ต้มถ้วยเลย ควันขึ้น โอ๊ย! เห็นต้มเลือดหมูอยู่ถ้วยหนึ่ง เห็นไหม มีหัวใจ มีตับ มีทุกอย่างพร้อมเลย เออ! ถ้าอย่างนั้นได้อะไร ก็ได้ต้มเลือดหมูไป แต่ถ้ามันไม่ได้อะไรเลยก็ถามมา มันได้อะไรล่ะ

มันได้สุคติ ได้ความสุข ได้ความจริง ถ้าผู้ปฏิบัตินะ

นี่เขาถามคำถามว่า “การภาวนาทำได้แค่หยุดการส่งออกของจิต ไม่ก้าวหน้าไปกว่านี้ ประโยชน์ที่จะได้มันคืออะไร”

นี่ประโยชน์มันยังไม่ได้ ถ้าประโยชน์มันได้ อย่างที่เราว่านี่ ถ้าจิตมันสงบจริง คำว่า “ได้” มันต้องสงบจริงใจ คำว่า “ได้” พุทโธๆๆ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิจนมันสงบ ระวังเข้ามาจริง โอ้โฮ! เพชรเอาไว้ในตู้เซฟเอาไปขายเลย โง่กับมันอยู่ขนาดนี้ จะไปไหนที่ก็มาแต่ๆ อยู่ที่นี่ โอ้โฮ! เสียเวลา เอาไปขายซะ หัวใจมันมีค่ากว่านี้ มันมันได้ มันได้ อย่างนั้นนะ เพชรนิลจินดา สมบัติ โอ้โฮ! ของนอกกายเลย วางไว้เลย

โอ้เวลาพูดมันพูดทุกคนแหละ ทุกคนพูดอย่างนี้ แต่พูดแล้วนะ พฤติกรรม พูดแต่ปาก แต่กิริยาจะเอาของเขา ล้วงกระเป๋าเขาตลอด แล้วนั่นมันจะมีความสุขอย่างไรล่ะ

แต่ความจริงเขาไม่ล้วง เพราะเขาเห็น ก็หลวงตาท่านพูด เงินก็ไอ้หลังลาย กระดาษเปื้อนหมึก เวลาครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมท่านพูดกันอย่างนี้ แล้วไอ้พวกเรา ก็พูดตามใจ กระดาษเปื้อนหมึก แต่เอาเยอะๆ เยอะๆ กระดาษเปื้อนหมึก แต่จะเอา

แต่ครูบาอาจารย์ กระดาษเปื้อนหมึกท่านไม่เอา ท่านเอาไว้สงเคราะห์โลก เอาไว้หยอดให้สังคมมันได้หมุนไป สังคมเขาต้องใช้ ที่ไหนเขาต้องใช้ เขามีความจำเป็น เอามาเพื่อประโยชน์สังคม ประโยชน์ของเขา เราจิตใจมันสูงกว่า มันจบ นี่ถ้ามันเป็นจริง มันเป็นจริงอย่างนั้น

แต่ถ้าไม่เป็นจริง มันก็สงสัยอย่างนี้ แล้วเราก็คิดว่าปฏิบัติแล้ว ทุกคนก็ว่าตัวเองทุ่มเทมากนะ แล้วทำไมมันไม่เห็นมีอะไรเกิดขึ้นมากับหัวใจเลย ทำไมหัวใจมันเฉยๆ ล่ะ

มันเฉยๆ ก็เหมือนกับหลวงปู่มั่น ปฏิบัติไปแล้วมันเฉยๆ มารื้อค้นทำไมเป็นแบบนี้ สุดท้ายไปลาพระโพธิสัตว์ก่อน แล้วพอปฏิบัติ พอมันเข้าสู่มรรค โอ้โฮ! คราวนี้มันไปเลยนะ

นี่ก็เหมือนกัน เราทำของเรา ประโยชน์ที่ได้คืออะไร

มันเป็นปัจเจก ตั้ง มันเป็นปัจเจก ตั้ง มันเป็นสันติภูมิโก คือใจมันรับรู้ ใจมันได้

อตุตา หิ อตุตโน นาถิ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ใจดวงนั้นได้สัมผัส ใจดวงนั้นได้รู้ แล้วมันจะถามใครล่ะ ปัจเจก ตั้ง รู้เฉพาะดวงใจนั้น สันติภูมิโก ก็รู้ขึ้นมา

จากกลางหัวใจนั้น แล้วจะไปถามใครว่ามันได้อะไรละ ก็มันได้อยู่เต็มๆ อยู่ แล้ว ได้ในหัวใจนั้น นี่พูดถึงถ้าปฏิบัติตามความเป็นจริงนะ

ถาม : เรื่อง “ตัวรู้หรือตัวปลอม”

หนูขอเรียนถามอาจารย์เรื่องตัวรู้ค่ะ หนูไม่ค่อยแน่ใจระหว่างตัวรู้กับความคิด ประจวบที่คิดไปเอง กลัวตัวรู้ผิด เคยถามอาจารย์ อาจารย์ก็ว่าตัวรู้คือตัวรู้ ไม่ผิด

ที่นี้ช่วงนี้หนูหนึ่งสมาธิก็แค่ขณิกสมาธิ แต่ช่วงนี้หนูชอบรู้เรื่องแปลกๆ ผุดขึ้นมา เช่น วิญญาณที่อยู่ที่บ้านคือเจ้าที่โกธธ อยากได้บุญ แต่เรานั่งสมาธิแผ่เมตตาให้ไม่พอ แล้วก็คำพูดของเจ้าที่โผล่ขึ้นมาที่จิต ต่อว่าว่าเรานั่งสมาธิน้อย ไม่ใช่จากเสียงที่มากกระทบหู บางครั้งไปไหว้พระพุทธรูปก็มีเสียงผุดขึ้นมาว่าท่านพูดอะไร บางครั้งก็ได้ยินเสียงแม่พูดขึ้นมาในหัวว่ากำลังคิดแบบนี้ แล้วแม่ก็พูดทีหลัง

มีครั้งหนึ่งหนูรู้สึกเศร้ามาก หาสาเหตุไม่ได้เป็นอาทิติย์ ก็มีภาพคนคนหนึ่ง ผุดขึ้นมา รู้ว่าเขากำลังทุกข์หนักเลย เลยแผ่เมตตาพร้อมกับปลอบเขาไปทางจิต หลังจากวันนั้นหนูก็หายเศร้า แบบนี้ขอถามอาจารย์ว่า

๑. หนูคิดไปเองไหม หรือว่ารู้จริง (ส่วนมากเป็นความรู้สึกที่พุ่งจากข้างนอก เข้ามาที่จิตเรา ไม่ใช่ความคิดในหัว)

๒. เจโตปริยญาณต้องเป็นคนหนึ่งสมาธิขั้นสูงเป็นอัปปนาสมาธิเท่านั้น หรือว่า คนที่ได้แค่ขณิกสมาธิก็ได้

๓. อาจารย์อธิบายความแตกต่างระหว่างพวกคิดเองเออเอง ชอบทีกทักเอา กับคนที่รู้จริงได้ไหมคะ ขอขอบคุณ

ตอบ : ข้อ ๓ ตอบข้อ ๓ ก่อนเลย นี่แหละทีกทักเอาทั้งนั้น ก็คำถามมันก็บอกอยู่แล้ว “อาจารย์อธิบายความแตกต่างระหว่างพวกคิดเองเออเอง ชอบทีกทักเอา และคนที่รู้จริงได้ไหมคะ”

มันได้อยู่แล้ว ย้อนกลับไปสุคติ สุคติ เราทำสมาธิ เราประพฤติปฏิบัติ เรา ทำทำไม เราทำมาที่ปฏิบัติ อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค พระพุทธศาสนาสอนเรื่องทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์

เรานี่มันทุกข์มันยากก็เป็นอย่างนี้ แล้วสังขารก็ไปสอนเพื่อจะดับทุกข์ เพื่อจะถอนอวิชชาออกจากใจ ถ้าถอนอวิชชาออกจากใจมันก็ต้องความเป็นจริง ศีล สมาธิ ปัญญา มันต้องเป็นอริยมรรคสี่ มรรคเข้าไปสู่ใจ

ไอนี้ปฏิบัติอะไร นี่ไง เคยถามหลวงพ่อกับมาเรื่องตัวรู้ ไอนี้ผู้รู้

ตัวรู้ยังไปสงสัยอีกหรือ ยังสงสัยตัวเองอีกหรือ ตัวเองก็คือตัวเองอยู่แล้ว เราอยู่ในบ้าน แล้วเราก็คือเราอยู่แล้ว เราอยู่ในบ้านแล้ว เอ! เราอยู่ในบ้านหรือเปล่า ไอนี้คนอยู่ในบ้านเป็นเราหรือเปล่า ไอนี้คนนอกบ้านจะเป็นเราหรือไม่เป็นเรา...โธ้ย! นี่มันสับสน

ถ้ามันปล่อยให้หมดเลย พุทโธๆๆ ของเราไป พุทโธมันชัดเจนมามาก พุทโธหรือปัญญาอบรมสมาธิ มันจะพุทโธชัดๆ ขึ้นมา ให้มันชัดๆ ขึ้นมา ถ้าชัดๆ ขึ้นมามันก็เป็นความจริงของมันอยู่แล้ว ถ้าเป็นความจริงอยู่แล้ว ถ้าพุทโธชัดๆ แล้วมันจะไม่แฉลบออกไปข้างนอกนี้หรือ ไอนี้มันพุทโธสักแต่ว่า แล้วมันก็ไม่แฉลบออกไป เห็นไหม

เจ้าที่คือใคร

“วิญญาณที่อยู่ในบ้านเขาโกรธ มันมีความรู้แปลกๆ มันผูกขึ้นมา”

เจ้าที่มันคือใคร อ้าว! จิตวิญญาณข้างนอกกับจิตวิญญาณในตัวเรา เจ้าที่มันคือใคร เราเอง เราเองใช่ไหม เราเอง ถ้าเป็นบ้านเรา เราก็คือเจ้าของบ้าน บ้านเราก็คือมีโฉนด มีตราครุฑ อ้าว! ถ้าเราเช่าบ้าน เราก็คือได้จ่ายค่าเช่าบ้าน เราไปอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ เราก็คือมีสิทธิอยู่ที่นั่นนะ

เจ้าที่ก็ส่วนเจ้าที่ เราจะไม่บอกว่าเจ้าที่ไม่มีอยู่จริง จิตวิญญาณมีอยู่แล้ว ในพระพุทธศาสนาสอนเรื่องวิภวัญญะ รูปภพ อรูปภพ สถานที่ที่อยู่ของจิตวิญญาณ นรกอเวจี กี่หลุม มีกี่ชั้น สวรรค์มีกี่ชั้น มันมีที่อยู่ของจิตวิญญาณอยู่แล้ว เราไม่ได้ปฏิเสธว่ามันไม่มี แต่ถ้ามันมี มันก็มีอยู่ในสถานะของเขา ท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ เขาเป็นคนที่ควบคุมอยู่ ถ้าควบคุมอยู่

แต่ถ้ามันแฉลบมาด้วยเวรด้วยกรรม นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าอีกเรื่องหนึ่ง แล้วที่นี้เจ้าที่จะมาโกรธ เจ้าที่เขาจะมาขอรุณขอนี้ เขาจะสั่ง

นี่ถือผี เวลาถือผีนะ สมัยที่กองทัพธรรม กองทัพธรรมที่ปราบผีทางภาคอีสานนะ เวลาถือผี ปราบไปแล้วนะ เดียวนี้ก็ยังมียังมีหมายถึงว่า เวลาทำอะไรมา จะกินข้าวก็ต้องตักให้เขาครึ่งหนึ่ง จะทำอะไรก็ต้องตักให้ครึ่งหนึ่ง โอ้โฮ! มันน่าสังเวชนะ ชีวิตเรา เราเป็นอิสระอยู่แล้ว ทำไมเราต้องไปทำอย่างนั้นนะ

แล้วเวลาเป็นชาวพุทธ เราเป็นชาวพุทธ เราต้องเป็นพุทธมามกะ พุทธมามกะเขาต้องระลึกถึงเรื่องพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเราจะระลึกถึงพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เราเคารพในพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ สัจธรรมสั่งสอนไว้แล้ว สัจธรรม

ผีก็อยากได้บุญกุศล ก็อยากได้บุญกุศลจากสัจธรรม อยากได้จากกรรม เทวดา อินทร์ พรหมก็อยากได้บุญกุศลจากกรรม แม้แต่ผู้ที่ตกนรกอเวจีก็อยากจะพ้นจากทุกข์ อยากจะได้บุญกุศลมาเพื่อเบาบาง มาเพื่อให้ความทุกข์มันเบาบางบ้าง ทุกข์ยากอยู่นี้ ขอให้มันเบาบางๆ ขออยากได้บุญมาเพื่อเจือจางมาผ่อนคลายความทุกข์นี้ ทุกคนก็ปรารถนาทั้งนั้นนะ แล้วทุกคนก็ปรารถนาเป็นบุญกุศล ปรารถนาต่อเมื่อเขาไปเสวยทุกข์ เขาถึงได้เห็นทุกข์ใจ

แต่พวกมนุษย์นี้ มนุษย์นี้ พอมาเกิดเป็นมนุษย์มันมีดีชั่ว เวลาบอกว่านี่จะเป็นบาปๆ บาปอยู่ที่คนทำ กรรมอยู่ที่คนกิน...ว่าไปนุ่น คืออะไรก็จะผลักออกจากตัวไป ตัวเองไม่คิดอะไรเลย แล้วเวลาจะมาปฏิบัติขึ้นมาก็จะมาอย่างนี้ เป็นผู้รู้แล้ว จิตมันได้ยิน เจ้าที่เขาโกรธมาก

เจ้าที่คือใคร เจ้าที่คือใคร เจ้าที่ก็คือจิตวิญญาณ เขาก็มีสิทธิของเขา เราก็มีสิทธิของเรา มีสิทธิ ทุกคนมีสิทธิ์ เป็นสิทธิ์ของบุคคลคนนั้น ถ้าเรามีสิทธิ์ของบุคคลคนนั้น เรามีแก้วสารพัดนึก เรามีที่พึ่งอาศัย เรามีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง พวกนี้มาอยู่อะไรกับเราไม่ได้หรอก เขาอยู่อะไรกับเราไม่ได้

ถ้าอยู่กับเราไม่ได้ ที่เราคิดไปเองก็เราเพ้อเจ้อแล้ว เราคิดไปเอง ถ้าบอกว่า สิ่งที่เป็นเจ้าที่เขาโกรธ ถ้าไม่มี เขาก็คิดไปเอง ถ้าเราคิดไปเอง เรามีอะไร นี่อันนี้ไม่ใช่

แล้วที่ว่า เราทำสมาธิ ไปกราบพระพุทธรูปก็ได้ยินเสียง

สงสัยต้องไปหาหมอแล้วละ ไปหาหมอให้หมอตระจกก่อนว่าปกติหรือเปล่า ถ้าปกติแล้วค่อยกลับมาปฏิบัติ ถ้าไม่ปกติแล้วรักษาซะ กินยาซะ กินยาให้มันหายก่อน ถ้ากินยาให้มันหายนะ เพราะเวลาทางการแพทย์ ถ้าผิดปกติ มันจะได้ยินเสียงแว่ว จะได้ยินเสียงนั้นเสียงนี้ร้อยแปด แล้วพอได้ยินเสียงแว่วก็จะเทียบมาเลยนะ เทียบมาเลย นี่เจ้าที่มาแล้ว เทียบมาเลย

วางไว้ซะ เราไม่เอาสิ่งนั้น เพราะอะไรรู้ไหม เพราะสิ่งนั้นเป็นเรื่องโลกๆ แต่เรื่องโลกๆ นะ เวลาจะปฏิบัติมันจะเหนื่อโลก เหนื่อโลก เห็นไหม เพราะเวลาพระเรา เวลาประพฤติปฏิบัติได้ฌานสมาบัติ ถ้าใครไม่มีฌานสมาบัติ อวดเขา อวดอุตตริมนุสสธรรม ธรรมเหนือมนุษย์ไง ถ้าอวดธรรมเหนือมนุษย์ที่ไม่มีอยู่จริง เป็นปาราชิก

นี่ไง แล้วนี่เราทำความสงบของใจ ฉะนั้น พอจิตมันสงบมันจะได้ยินเสียงนั้น เสียงนี้นะ วางไว้เถอะ ไม่มีอะไรหรอก พุทโธชัดๆ ถ้าพุทโธชัดๆ เสียงนั้นมาไม่ได้ ถ้าเสียงนั้นมากก็จบกันไป

นี่เขาบอกว่าเสียงนั้น นี่พูดถึงเสียงเจ้าที่ ไปกราบพระพุทธรูปก็ได้ยินขึ้นมา มาอยู่ที่บ้าน รู้ความคิด รู้ว่าแม่คิดอะไร

วางให้หมดเลย ปฏิบัติเพื่อความสงบระงับ สุขคติ ความสุข ไม่ได้ปฏิบัติเพื่อความล้มลงสงสัย พอปฏิบัติเพื่อความล้มลงสงสัย แล้วมีสิ่งใดที่มายูมาแหงนี่เตลิดเปิดเปิงเลย ไปตามหมดเลย อันนี้พูดถึงที่ว่าเขาปฏิบัติแล้วได้ใช้ใหม่

ฉะนั้น เวลาเข้ามาคำถาม “หนูคิดไปเองหรือว่ารู้จริงคะ”

ไอ้เสียงที่ว่านี่หนูคิดไปเอง คิดไปเอง ถ้ามันหูแว่ว มันได้ยินสิ่งใดขึ้นมาก็วางไว้ เวลาลมพัดขึ้นมา เราได้ยินเสียงใหม่ เวลามมา อยู่บ้านลมพัดแรงๆ ได้ยินเสียงลมพัดใหม่ ได้ยิน แล้วทำไมไม่กราบลมเลยละ ลมพัดมากก็กราบซะ โอ้ย! ลมพัดมาได้ยินเสียง เสียงลมทำไมไม่ตื่นตื่นล่ะ อ้าว! เสียงเจ้าที่ทำไมไปกลัว อ้าว! เจ้าที่พูดอย่างนั้น อ้าว! พระพุทธรูปพูดอย่างนี้ อ้าว! แม่คิดอย่างนั้น แล้วเวลาเสียงลมละ

เสียงก็สักแต่ว่าเสียง ลมพัดมามันก็มีเสียง แต่เราให้ค่าว่าเสียงนั้นเป็นอะไรไม่ได้ เสียงก็สักแต่ว่าเสียง แต่ทำไมเวลาเสียงเจ้าที่ทักมา อยากได้บุญมากๆ อยากได้อะไร มาต่อว่า มันก็เหมือนเสียงลมพัดมานะ แล้วเราไปตื่นตื่นอะไรกับมันล่ะ ถ้าเราไม่ตื่นตื่น

“หนูคิดไปเองหรือเปล่า”

เวลาลมพัดขึ้นมา เราทำไมไม่หันไหวล่ะ ทำไมเราไม่ได้คิดเปรียบเทียบ ไม่ได้คิดเปรียบเทียบให้มันตกใจอะไรเลยล่ะ ทำไมได้ยินเสียงอย่างอื่นทำไมคิดล่ะ

ฉะนั้น ถ้าได้ยินเสียงนั้นก็เหมือนได้ยินเสียงลมพัด เสียงลมพัด เสียงเราหายใจก็เสียงเหมือนกัน ทำไมไม่ตื่นตื่นล่ะ ทำไมไม่ตื่นตื่นกับเสียงลมหายใจของตัว เวลาหอบขึ้นมา เสียงลมหายใจพืดพาดๆ เลย ทำไมไม่ตื่นตื่นกับมันล่ะ ก็ไม่เห็นมีอะไร

มันต้องคิดโดยแบบว่าคิดโดยธรรม คิดโดยธรรม โดยความปรารถนาบุญใครๆ ก็ปรารถนา ฉะนั้น เวลาปรารถนาบุญนะ เวลาเทพฝ่ายธรรมกับเทพฝ่ายมารเวลามารมันร้อยแปดพันเก้า ถ้าคนมีเวรมีกรรมมันจะมีผลอย่างนั้น ถ้าเราไม่มีเวรกรรม จบเลย

“๒. เจโตปริยญาณต้องเป็นคนหนึ่งสมาธิขั้นสูงเป็นอัปปนาสมาธิเท่านั้น หรือว่าเป็นแค่ขณิกสมาธิก็ได้”

แต่อุปจาระ เห็นใหม่ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ เจโตปริยญาณคือผู้ที่ทำสมาธิเป็นหลัก เอาสมาธิเป็นหลักแล้วออกพิจารณาโดยสมาธิหน้า โดยใช้ปัญญาพิจารณา

ฉะนั้นบอกว่า ต้องเป็นอัปปนาสมาธิอะไร

มันจะเป็นนะ มันจะเป็นต่อเมื่อพิจารณาไปแล้ว แล้วมันปล่อย จะลง มันต้องไปเป็นตรงนั้นนะ คำว่า “เป็นตรงนั้น” มันถึงที่สุด

แต่ถ้าบอกเป็นอัปปนาสมาธิหรือเปล่า ต้องเป็นอัปปนาสมาธิแล้วค่อยมาพิจารณา...ไม่ใช่ เพราะอัปปนาสมาธิพิจารณาไม่ได้ อัปปนาสมาธิมันลึก ฉะนั้น เวลาบอกว่าต้องเป็นอัปปนาสมาธิ...ไม่ใช่

ที่นี้เพียงแต่ว่าเวลาพูดถึงสมาธิ เพราะเมื่อก่อนคำว่า “อัปปนาสมาธิ” มันมีพวกพระกลุ่มหนึ่งที่เขาปฏิบัติเขาบอกว่า ต้องลงอัปปนาสมาธิแล้วถึงจะเป็นปัญญา

เราคัดค้านเขาไป ฉะนั้น อัปปนาสมาธิเลยเป็นที่เอามาเป็นประเด็นที่พูดกันบ่อยมาก ฉะนั้น อัปปนาสมาธิ วางไว้เลย มันเป็นสมาธิที่ลึก เป็นสมาธิที่ถึงจิตติจิต เป็นสมาธิที่น้อยคนนักที่จะทำได้ อัปปนาสมาธิที่น้อยคนนักที่จะทำได้ ใจที่ทำๆ มาไม่ใช่ทั้งนั้นนะ ไม่ใช่ เพราะพูดก็รู้แล้ว

ที่นี้คำว่า “อัปปนาสมาธิ” นกแก้วนกขุนทองมันก็พูดได้ สอนมันเลย สอนมันเลย “อัปปนาสมาธิ อัปปนาสมาธิ” เดียวนกแก้วมันก็ท่องได้ เออ! นกแก้วนี่ “อัปปนาสมาธิ” แล้วให้กล้วยคำหนึ่ง “อัปปนาสมาธิ” กล้วยคำหนึ่ง “อัปปนาสมาธิ” กล้วยคำหนึ่ง เดียวนกแก้วมันก็ท่องได้ แต่ความจริง เนื้อหาสาระอีกยาวไกล

อัปปนาสมาธิ คนทำได้ แม้แต่ที่ว่าทำสมาธิแล้วได้ไม่ได้ แค่นั้นก็ตื่นตื่นพอแล้ว ลองได้อัปปนาสมาธิสิ มันบอกว่ายิ่งกว่านิพพาน เวลาถ้าคนไม่มีหลักฐาน ไม่มีหลักนะ เข้าไปเจอ ตกใจ คำว่า “เข้าไปเจอ ตกใจ” มันตกใจมันก็เข้าไม่ได้ อยู่แล้ว เป็นไปไม่ได้ อัปปนาสมาธิที่น้อยคนนักที่จะทำได้ ไม่เชื่อ

ฉะนั้น เวลาคนที่เห็นเจโตปริยญาณ แค่อุปจาระก็ได้ เพราะเขาชำนาญในสมาธิ เขาชำนาญในหลัก พอเป็นสมาธิ เวลาเห็นกายมันจะเห็นเป็นภาพนิมิต มันจะเห็นเป็นนอสุกะ เห็นเป็นอย่างนี้ นี่เป็นเจโตปริยญาณ

ถ้าเป็นปัญญา ปัญญาอย่างพระสารีบุตรนี่ไปอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเจโตนี้เป็นแบบพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะนี่ด้วยฤทธิ์ด้วยเดช เป็นอย่างนั้นไป ฉะนั้น ด้วยฤทธิ์ด้วยเดช เขามีจริง อยู่จริง เขาปฏิบัติได้จริง มันถึงเป็นความจริง

เราไม่ต้องไปคิดขนาดนั้น วางไว้ เพราะเวลาครูบาอาจารย์เทศนาว่าการ มันก็ต้องเทศน์มีที่มาที่ไป ในเมื่อกรณีอย่างนี้ เหตุการณ์อย่างนี้ ผู้ที่ทำได้คือใคร ผู้ที่ทำได้ในสมัยพุทธกาลก็มีพระโมคคัลลานะ ถ้าเหตุการณ์อย่างนี้ ปัญญาวิมุตติมีเหตุการณ์อย่างนี้ ผู้ที่ทำได้ที่เป็นจุดเด่นก็พระสารีบุตร ผู้ที่ถือชูงวงด้วยด้วยความเข้มงวด ผู้นี้คือพระกัสสปะ ผู้ที่ทรงจำดีก็พระอานนท์ นี่มันมีใจ

พอมืออย่างนั้นบีบ เราก็คจะเป็นเลย เราจะเป็บบแบบพระอานนท์ โอ้โฮ! มันทำไม่ได้
 หรอก อำนาจวาสนาคมนั้นไม่เหมือนกัน ไม่เท่ากันหรอก

จะนั้น สิ่งที่ว่าเวลาพูดถึงว่า เจโตวิมุตติ เวลาพูดถึงพระโมคคัลลานะที่มีฤทธิ์
 มีเดช เราก็อีกันไป เพราะตอนนี้สังคมแบบว่ามันมีวัฒนธรรม มีความเชื่อในสังคม
 ชาวพุทธ มีพระไตรปิฎกเป็นแบบอย่าง มีตำรับตำรา มีทางทฤษฎีที่อ้างอิง มนุษย์ก็
 เลยสวมรอยว่าเป็นอย่างนั้นๆ แล้วเรามีที่มาที่ไป เรามีทฤษฎี มีตัวอย่าง มีแบบอย่าง
 ในศาสนา เราก็เลยเชื่อพวกที่พูดแต่ปาก ไอ้พวกที่พูดแต่ปาก ผู้ที่ทีกทักเอา มันมีของมัน
 ไง

จะนั้น ตรงนั้นเราวางไว้ เราวางไว้ เวลาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทางๆ แล้วเราปฏิบัติเอาตามความเป็นจริง

สิ่งที่พูดๆ มาเนี่ยวางให้หมด เพราะดูแล้วมันเป็นเรื่องปลีกย่อยมาก เรื่องปลีกย่อย
 มาก นี่ข้อที่ ๒

ที่ข้อที่ ๓ “อาจารย์อธิบายถึงความแตกต่างระหว่างพวกคิดเองเออเอง และ
 ทีกทักเอาเอง”

ทีกทักเอาเอง จิตใจอุกฤษฏีภาวะมันอ่อนด้อย เวลามันอ่อนด้อยนะ เวลาไป แม้แต่
 เวลาคนเราเวลามีหลักมีเกณฑ์นะ เวลาจิตมันเป็นไป เห็นไหม เวลาจิตมันเป็นไปนะ
 ถ้าจิตมันเป็นไป เขาเรียกว่าสัมลั่น คำว่า “สัมลั่น” จิตมันเป็นไป เป็นไปไง เป็นไป
 กับเราปฏิบัติ

เวลาเราปฏิบัตินะ คนที่ทำความจริง พื้นฐาน กว่าเราจะพุทโธได้ กว่าเราจะทำได้
 เพราะฝึกหัดใหม่ หนักปากคอกนี้ยากมาก ยากมากกว่า เราจะเข้าช่องทางไหน แล้วเรา
 จะทำให้มันถูกต้องอย่างไร

ถ้ามันเข้าช่องทางไหนแล้วถูกต้องไปแล้ว พอมันภาวนาเป็น มันไปแล้ว
 เป็นสตีปไปเลยที่นี้ โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล
 อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล มันจะเป็นสตีปมันขึ้นไปแล้ว แต่
 ถ้ามันเป็นสตีปขึ้นไป เพราะมันต้องเข้าถูกทาง เขาเรียกภาวนาเป็น

ทีนี้ก่อนที่ภาวนาเป็น โอ้อโฮ! แสนยาก แสนยากเลย แสนยากเพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นช่องทางมันมากมายไง ดูสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก กรรมฐาน ๔๐ ห้อง วิธีการทำกรรมฐาน ๔๐ วิธีการ

แล้วไม่ต้อง ๔๐...วิธีการเดี๋ยวนี้แหละ วิธีการเดี๋ยวยังอยู่! ยังแตกแขนงไปนะ เพราะวิธีการเดี๋ยวมันก็มีหยาบมีละเอียด มีจิตนิสัย มีอะไร วิธีการเดี๋ยวนะ แล้วนี่มัน ๔๐ วิธีการ แล้วมันแตกแขนงไป ทีนี้มันแตกแขนงไป ถ้ามันเข้ามาถึงความสงบเข้ามา มันก็เป็นสมาธิเหมือนกัน เห็นไหม

วิธีการมหาศาลเลย ถ้าเข้ามาก็เป็นสมาธิ แล้วสมาธินี้มันจะไม่มีสิ่งที่เราพูดถึงนี่เลย สิ่งทีพูดถึงนี่จิตมันส่งออก ถ้าเป็นสมาธินะ จิตสงบแล้วได้ยินเสียง จิตสงบแล้วเห็นแสง จิตสงบแล้วเห็นนิมิต เห็นไหม ส่งออกหมด

ถ้าจิตสงบก็ตัวมันสงบไป นี่ถ้าเป็นความจริง ทีนี้สงบ มันทำอะไรถึงสงบล่ะ เวลาสงบคือสมาธิ ทำไม่ถึงเป็นสมาธิล่ะ เป็นสมาธิเพราะมันมีเหตุ มีคำบริกรรม มีใช้ปัญญาอบรมสมาธิ แล้วทำไมมันสงบเข้ามา เห็นไหม นี่คือตัวสงบ

แล้วที่เมื่อก่อนไม่สงบเพราะอะไร ไม่สงบเพราะว่ามันรับรู้ ดูสิ รูป รส กลิ่น เสียง ธรรมชาติของอายตนะมันก็ทำงานโดยปกติ เวลามันสงบ มันหยุดตัวเข้ามา ถ้าหยุดตัวเข้ามา นี่เป็นความจริง เห็นไหม ความจริงเป็นอย่างนี้

แบบว่าคิดเองเออเอง เออเองก็มันคิดให้สงบ มันไม่ได้สงบเข้ามา เรามีความคิดใช่ไหม เราคิดเรื่องอะไรอยู่ แล้วเราคิดของเรามหาศาลเลย แล้วเราคิดให้มันว่าง เราคิดถึง ความว่าง คิดถึงอากาศใจ คิดถึงอากาศมันก็ไม่คิดเรื่องอื่นใช่ไหม มันก็คิดเรื่องเดียว แต่มันมีคนคิดหรือเปล่า มี นี่ไง ทึกทัก ทึกทักที่ว่ามันไม่เข้ามาถึงตัวจิตเลย

ทีนี้คำว่า “พุทโธๆ” เราก็คิดเหมือนกัน พุทโธๆ เหมือนกับเราคิดให้ว่าง แต่เราไม่คิดให้ว่าง เราคิดพุทโธ พุทโธๆๆ เพราะนี่ชื่อมัน เราจะเอาตัวจริง พุทโธๆๆ จนมัน พุทโธไม่ได้ พุทโธไม่ได้ พุทโธมันก็ละเอียดเข้ามาถึงตัวใจ มันไม่ได้คิดให้ว่างไง มันไม่คิดเองเออเองไง

แล้วถ้าปัญญาอบรมสมาธิคิดเองเออเองหรือเปล่า

ปัญญาอบรมสมาธิ เวลาปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญามันจับความคิด จับความคิดแล้วมันแยกแยะความคิด เวลามันปล่อยความคิด มันปล่อยความคิด เห็นไหม มันมีคำบริกรรม มันมีการปล่อย มันมีสาย มันมีสายใยของจิต แล้วเวลามันบริกรรม หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันจะย้อนกลับเข้ามาสู่จิตใจ มันจะย้อนกลับเข้ามาสู่ตัวมัน ถ้าย้อนกลับเข้ามาสู่ตัวมัน นี่คือตัวสมาธิ คือตัวหนึ่ง สมาธิคือหนึ่งเดียว สมาธิคือตั้งมัน

แต่ไอ้มันคิด คิดเองเออเอง มันคิดว่าว่าง หนึ่ง มีจิตเป็นธาตุรู้ จิตเป็นสามัญสำนึก แล้วมันคิดว่าว่าง นี่พวกคิดเองเออเอง มันถึงไม่รู้ใจ

แต่ถ้ามันรู้นะ มันเห็นมันปล่อยเข้ามา มันจะรู้มันจะเห็น เออ! คิดเองเออเอง เป็นแบบนี้ ถ้ามันเป็นจริงมันเป็นแบบนี้

ที่นี้ที่ว่าถ้าได้ยินเสียง นี่มันไปแล้ว ได้ยินเสียง ได้ยินเสียง ขณะที่คิดให้ว่าง คิดให้ว่าง เวลาเขาคิดกันเอง พุทฺโธๆ มันว่างๆ แล้ว แล้วทำอะไรต่อ คิดว่าว่าง เรารู้ว่าว่าง แล้วยังถามว่าทำอะไรต่อ

ไอ้ทำอะไรต่อหรือว่าว่าง นี่คือตัวจิต แล้วไอ้คิดว่าว่าง ไอ้ข้างนอกมันว่าง มันอยู่ข้างนอก มันไม่เข้ามาที่ตัวใจ มันเลยไม่เป็นสมาธิใจ แล้วพอมันคิดว่าว่างใช่ไหม พอมันแฉลบ มันก็ได้ยินเสียงใจ ได้ยินเสียงเจ้าที่ว่าอย่างนั้น ยังดีนะ เจ้าที่บอกว่าอยากจะกราบพระอรหันต์ เจ้าที่มันอยากจะกราบพระอรหันต์ ไอ้คนที่คิดเป็นพระอรหันต์ใจ ถ้าเจ้าที่มันบอกเป็นพระอรหันต์ โอ๊ย! ลอยเลยนะ

อันนี้เป็นความคิดของเราะ นี่พูดถึงว่าอธิบายถึงความแตกต่าง ถ้าความแตกต่าง รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวง มีสติ มีสามัญสำนึก พุทฺโธหรือปัญญาอบรมสมาธิ ครูบาอาจารย์ของเราท่านถึงบอกว่าห้ามทั้งคำบริกรรม ห้ามเด็ดขาด คำบริกรรมต้องบริกรรมไว้ เพราะมันเป็นสายสืบต่อเข้าไปถึงตัวจิต

แต่นี้พอเราไปทิ้งหรือเรานึกเอาเอง มันก็อยู่ข้างนอก แล้วมันตกภวังค์ ถ้าจะเข้ามาที่ตกภวังค์ คือมันไม่มีสายสืบต่อ ไม่มีกระแสเข้ามาสู่ใจ มันจะขาดหายไป แวบไปเลย แล้วก็คิดว่าว่างหมดเลยนะ นั่นล่ะภวังค์ พรหมลูกฟัก นั่นล่ะตัวร้ายเลย

ตัวร้าย หมายความว่า มันจะติดอยู่อย่างนั้น แล้วแก้ยากมาก แล้วต่อไปนะ มันจะสะสม คือมันจะอยู่ของมันอย่างนั้นนะ แล้วกว่าจะถอนขึ้นมา แล้วถอนขึ้นมาแล้วจะทำสมาธิมันก็จะตกตรงนั้นนะ เพราะมันเป็นช่อง มันเป็นร่องที่จิตมันจะไปอย่างนั้นนะ กว่าที่จะแก้ ถมมันให้เต็มนะ แล้วเลยข้ามมา มันจะเข้าสู่สมาธิ คนตกภวังค์มามาก ๆ มันจะมีปัญหามากเลย แต่ถ้าคนไม่ตกภวังค์ เห็นไหม

นี่พูดถึงว่า ตัวรู้ตัวจริงหรือตัวปลอม

ตัวรู้ตัวจริงก็คือตัวรู้ ตัวรู้ตัวปลอม ตัวรู้ตัวปลอมคือเราให้ชื่อตัวสมมุติไป สมมุติว่ารู้ สมมุติว่าตัวปลอม ถ้าตัวจริงไม่ต้องสมมุติ ไม่ต้องให้ชื่อมัน...เอ๊ะ! นี่ตัวจริง

ตัวรู้ตัวจริงคือธาตุรู้ ตัวรู้ตัวปลอมคือคิดว่าเรารู้ ไม่รู้หรือ

แต่กรณีนี้พูดไปแล้วมันเป็นโหวหาร เราฟังพระเทศน์เหมือนกัน สิ่งที่รู้ สิ่งที่ถูกรู้ ก็อธิบายไปเรื่อย ยิ่งอธิบายนะ มันเป็นปฏิภาณ เราจะอธิบายอะไรก็ได้ เราขยายความ เราแยกแยะ ตั้งสมมุติฐานขึ้นมา แยกเป็นตัวละครหลายๆ ตัว แล้วก็พูดไป ไ้คนฟังก็ทั้งทึ่งทั้ง อึ้ง ทั้งจะให้เป็นไปอย่างนั้น ตายเลย ต้องไปสร้างตัวละครแบบเขาไป ถ้าการสร้างตัวละครก็ส่งออกไป

แต่ถ้าพูดๆ มันสร้างตัวละครไม่ได้ พูดๆ มันเข้าไปสู่ตัวมันเอง เข้าไปแล้วมันไล่เข้าไปจนรู้ติดติด ไล่เข้าไปจนตรอกเลย นั่นถึงจะเป็นตัวจริง

เขารู้ตัวจริงหรือตัวปลอม

รู้จริงๆ ให้มันพูดๆ ไม่ต้องไปทำอะไรเลย แล้วก็มันแฉลบไปรู้นู่นรู้นี่ ไม่ต้องไปรู้ ไปรู้ทำไม ไปอ่านหนังสือดีกว่า ผู้ชนะสิบทิศ สนุกด้วย สามก๊ก ยิ่งมันใหญ่เลย ไปอ่านหนังสือ นั่นมันยังเป็นขึ้นเป็นอันนั้น สามก๊ก อ่านสามก๊กซะ แล้วภาวนาแล้วจะมารู้ภายใน รู้ไปทำไม

เราต้องการความปล่อยวาง เห็นไหม สุคติ ต้องการความสุขความสงบ เราไม่ต้องการความรู้อะไร แล้วไม่ต้องห่วงด้วยว่าจะไม่รู้ ห่วงว่าเดี๋ยวเราจะไม่รู้ เดี่ยวจะไม่มี

ปัญญา ภาวนาไปแล้วต้องจำให้ได้เลย เตียวไปพูดกับอาจารย์ไม่ถูก เตียวอาจารย์จะไม่ยอมรับว่าเราภาวนาเป็น... ไปยุ่งทำไม

พุทโธชัด ๆ พุทโธชัด ๆ

ถ้ารู้เอง สว่างกลางหัวใจนะ สุคติ เราจะได้ ได้อะไร ได้สุคติ สุคติ ได้สุคติ เป็นที่อาศัย ได้ความสุขความสงบเป็นที่พึ่ง เราไม่ได้ปฏิบัติเอาความเร่าร้อน เราปฏิบัติแล้วมีแต่ความร้อนนะ โอโฮ! มันทุกข์มันยาก มันเร่าร้อนแต่ฝ่าเท้า เดินไปทางจงกรมร้อนเป็นไฟเลย เออ! ถ้าเวลานั่งสมาธิ แก้มก้นนั้นนะร้อน นั่งทับอยู่กับพื้นนั้นนะ

เวลาร้อน มันร้อนอยู่ที่ฝ่าเท้า อยู่ที่แก้มก้นที่มันนั่ง ถ้ามันร้อน ร้อนอย่างนั้น เราปฏิบัติเพื่อสุคติ สุคติ สุขเป็นที่พึ่ง เวลามันร้อน มันร้อนเพราะความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดุทธสาหัส นี่ความเร่าร้อน เร่าร้อนก็พอใจเต็มใจจะทำ เพราะเราหวังอรรถสมบัติ เราทำของเราด้วยความพอใจ ความพอใจ ถ้ามันสุขสงบเข้ามา โอโฮ! โอโฮ! มนุษย์มีค่าอย่างนี้ มนุษย์มีค่าอย่างนี้ หัวใจมีค่าอย่างนี้

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการถึงความรู้นะ เรื่องของจิต ครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ถึงเรื่องจิต มันมหัศจรรย์มาก แล้วมันไม่มีสิ่งใดมีค่า มีการให้ค่า หรือทำให้มันประเสริฐขึ้นมาได้เหมือนจิตของมนุษย์ เหมือนจิตของวิญญูะ สิ่งนี้มีค่า แล้วทำที่นี้

นี่คำว่า “มีค่าๆ” เราก็ปล่อยเลย มีค่าๆ ก็อ้างอย่างนี้แล้วก็ไปล้างกระเป๋อ อ้างอ้างว่ามีค่า แล้วก็ไปเอาผลประโยชน์ทางโลก

มีค่าแล้วทำไมไปเอาผลประโยชน์ทางโลกอีกล่ะ มีค่าแล้วมันก็สูง สูงสุดแล้ว มันเหนือโลกอยู่แล้ว มันวิมุติสุข มันสุขสมอยู่แล้ว มันจะต้องโน้มไปเอาอะไรอีกเล่า มันไม่มีหรอก

ฉะนั้น ถ้ามันจะได้ มันได้อย่างนี้ ได้สุคติ สุคติเป็นที่หวัง เอวัง